

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/62/2018
Identifikačné číslo spisu: 3517010063
Dátum vydania rozhodnutia: 16.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3517010063.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. októbra 2018 v Bratislave v trestnej veci obvineného G. T., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 16. mája 2017, sp. zn. 1T/29/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. T. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 16. mája 2017, sp. zn. 1T/29/2017, bol obvinený G. T. uznaný za vinného v bode 1) rozsudku zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a v bode 2) rozsudku zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

1) dňa 3. júna 2016 v čase asi od 22.30 hod. do 23.00 hod. v Novom Meste nad Váhom pri garážach nachádzajúcich sa pri obchodnom dome Billa na ulici M. R. Štefánika sa poškodenému D. T. vyhrážal, aby mu dal retiazky, náramky a hodinky, ktoré mal poškodený na sebe a ak tak nespraví, tak ho doláme, pričom ho začal udierať päťami oboch rúk do oblasti tváre, no poškodený mu požadované veci nechcel odovzdať, tak ho obžalovaný pritlačil chrbtom o stenu garáže a pokračoval v úderoch päťami do jeho tváre, stiahol poškodeného za oblečenie na zem a kričal na poškodeného, aby mu dal požadované veci, na čo mu poškodený zo strachu z pokračovania útoku obžalovaného odovzdal pánske ručičkové náramkové hodinky zn. Nautica s čiernym ciferníkom a strieborným kovovým náramkom v hodnote 120,- eur, dva strieborné náramky o dĺžke asi 20 cm a šírke asi 0,5 cm v hodnote 150,- eur a čiernu kapsičku na úschovu kľúčov, a počas útoku poškodenému vzal veci z ruksaku, a to parfum zn. Versace v hodnote 22,- eur, hnedú koženú peňaženku v hodnote 10,- eur, holiaci strojček zn. Braun v hodnote 200,- eur, zamestnanecké karty, kartu poistenca a občiansky preukaz všetky na meno D. T., finančnú

hotovosť 3,- eur, čím poškodenému D. T. spôsobil škodu vo výške 505,- eur a zranenia, a síce, hematómy v oblasti pravého oka a v oblasti nosa, ktoré si vyžiadali jednorazové ošetrovanie,

2) dňa 16. novembra 2016 v čase asi o 19.00 hod. v Novom Meste nad Váhom v priestoroch budovy železničnej stanice Nové Mesto nad Váhom žiadal od poškodeného A. G., nar. XX. E. XXXX, aby mu dal nejaké peniaze na víno a keď mu poškodený odmietol peniaze dať s odôvodnením, že peniaze nemá, tak ho obžalovaný začal prehládavať, čo mu poškodený nechcel dovoliť a chcel od neho ustúpiť, na čo ho obžalovaný udrel čelom do hlavy nad ľavé oko a bezprostredne po tomto údere rozopol poškodenému bundu a z vnútorného vrečka bundy mu vybral drobné mince v celkovej hodnote asi 5,- eur a následne poškodenému prehládaval aj ďalšie vrečka na bunde s úmyslom nájsť a prisvojiť si ďalšie peniaze, no žiadne ďalšie peniaze už nenašiel, čím poškodenému spôsobil škodu asi 5,- eur, a drobné zranenie, ktoré si vyžiadalo jednorazové ošetrovanie.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), písm. n) Trestného zákona, § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obvineného pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. so sídlom Bratislava, Panónska cesta 2, IČO: 35 937 874, škodu vo výške 42,04 eur a poškodenému D. T., nar. XX. C. XXXX v F., trvale bytom B. XXX, XXX XX G. M., škodu vo výške 385,- eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodeného D. T. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť 18. mája 2017.

II.

D o v o l a n i e
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom podal obvinený G. T. prostredníctvom obhajcu Mgr. Aleša Zollera dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený odôvodnil tým, že súd rozhodoval v nezákonnom zložení, pretože trestná sadzba za skutok v bode 2) rozsudku bola v rozmedzí 7-12 rokov, čo znamená, že o nej nemohol konať samosudca, a ak tak konal, postupoval mimo rámec svojich právomocí. Na uvedené nadväzuje aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý obvinený odôvodňuje tým, že jeho obhajca v konaní nenamietal, že v predmetnej veci ide o senátnu vec, čím bolo porušené jeho ústavné právo na spravodlivý proces.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je podľa obvineného naplnený tým, že prvostupňový súd sa nevysporiadal s existenciou dôvodnosti mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, ktorý je podľa obvineného okrem iných skutočností daný aj jeho priznaním a účinnou ľútosťou. Na zabezpečenie ochrany spoločnosti podľa jeho názoru postačuje aj trest kratšieho trvania a z tohto dôvodu považuje uložený trest za nezákonný. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený namietal, že súd pri ukladaní trestu nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenia § 36 a § 37 Trestného zákona, pretože použil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona a súčasne použil pri ukladaní trestu aj § 41 ods. 1 Trestného zákona. Obvinenému zároveň nebol preukázaný žiaden úmysel poškodiť osobu vyššieho veku podľa § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, pretože vek tejto osoby nemohol objektívne rozoznať a skutočnosť, že vek tejto osoby vyšiel v konaní dodatočne najavo, nemôže byť dôkazom o jeho úmysle túto osobu poškodiť

trestnou činnosťou. Všetky uvedené skutočnosti považuje obvinený za závažné vady konania, pre ktoré bude neprávom trpieť v dôsledku nezákonného rozhodnutia.

Na základe uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel jeho návrhu na dovolanie a podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku rozsudkom vyslovil, že bol porušený zákon a súčasne zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo 16. mája 2017, sp. zn. 1T/29/2017, a tomuto súdu prikázal podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 1. augusta 2018 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že v predmetnej veci nie sú splnené podmienky podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, pretože Trestný poriadok podmieňuje možnosť podania dovolania využitím riadneho opravného prostriedku. Cieľom tejto podmienky je dosiahnuť, aby oprávnené osoby podaním mimoriadneho opravného prostriedku nenahrádzali prieskum napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom a dovolací súd tým nestavali do pozície druhoінštancného súdu. V prejednávanej veci pritom zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený G. T. sa po vyhlásení rozsudku vzdal práva na podanie odvolania, čo znamená, že týmto výslovným vzdaním sa práva na podanie odvolania vylúčil vecný prieskum veci na dovolacom súde.

Nad rámec uvedeného prokurátor doplnil, že aj napriek skutočnosti, že v písomnom vyhotovení rozsudku sa uvádza „samosudca“, ide len o písársku chybu, pretože vo veci v skutočnosti konal a rozhodoval senát, ako to napokon vyplýva aj z predloženého spisového materiálu (predovšetkým zo zápisnice o hlavnom pojednávaní, zo záznamov z hlavného pojednávania, zo zápisnice o hlasovaní členov senátov a pod.).

Keďže v predmetnej veci nie je splnená podmienka podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, pričom ide o vadu neodstrániteľnú, ktorú by nebolo možné napraviť ani postupom podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného G. T. podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí bez meritórneho preskúmania veci uznesením odmietol.

Spis s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 2. októbra 2018.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), s uvedením dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku. Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Z predloženého spisového materiálu totiž vyplýva, že na hlavnom pojednávaní dňa 16. mája 2017 urobil obvinený G. T. vyhlásenie o vine zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe (č.l. 282 spisu), ktoré bolo prvostupňovým súdom podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Trestného poriadku prijaté s tým, že dokazovanie o skutku v rozsahu, v akom sa k jeho spáchaniu obvinený priznal, sa nevykoná, a vykonajú sa iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste a ochrannom opatrení (č.l. 282 spisu). Následne, po vykonaní dokazovania v tejto časti, prvostupňový súd vyhlásil rozsudok, ktorým obvineného uznal za vinného tak, ako je uvedené na str. 1 a 2 tohto uznesenia, pričom po vyhlásení rozsudku obvinený do zápisnice o hlavnom pojednávaní uviedol, že sa vzdáva práva na podanie odvolania a nesúhlasí ani s tým, aby iná oprávnená osoba podala v jeho prospech odvolanie (č.l. 284 spisu). Keďže práva na podanie odvolania sa po vyhlásení rozhodnutia, počas lehoty na podanie odvolania vzdal aj prokurátor,

prvostupňový súd v súlade s § 172 ods. 2 Trestného poriadku vyhotovil zjednodušený rozsudok, ktorý neobsahoval odôvodnenie. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť 18. mája 2017.

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnutelné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že proti súdom prijatému vyhláseniu o vine možno podať dovolanie len z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Aj keď v § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému toto právo prislúcha, treba ho vykladať v spojení s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) môže dovolanie podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku] (pozri uznesenie najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6 Tdo 3/2016, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017).

Na základe uvedeného možno konštatovať, že oprávnenou osobou na podanie dovolania proti rozsudku, ktorý bol vydaný po prijatí vyhlásenia o vine obvineného (v časti týkajúcej sa výroku o vine) je iba minister spravodlivosti, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa - na rozdiel od obvineného a generálneho prokurátora, ktorí sú v zmysle § 369 ods. 2 Trestného poriadku oprávnenými osobami na podanie dovolania len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa. Oprávnenie ministra spravodlivosti na podanie dovolania je v tomto prípade limitované uplatnením jediného dovolacieho dôvodu, a to dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Vo vzťahu k predmetnej veci teda možno zosumarizovať, že na podanie dovolania proti výroku o vine (po vyhlásení obvineného o priznaní viny) je oprávnenou osobou len minister spravodlivosti z dôvodu nemožnosti podania odvolania ani dovolania obvineným, o čom bol tento prvostupňovým súdom pred vykonaním jedného z vyhlásení podľa § 257 Trestného poriadku poučený (viď č.l. 282 spisu); vo vzťahu k výroku o treste a o náhrade škody však obvinený mohol využiť svoje právo na podanie odvolania, čo ale neurobil a tohto svojho práva sa do zápisnice o hlavnom pojednávaní výslovne vzdal. Z tohto dôvodu vo vzťahu k týmto dvom výrokom nesplnil podmienku uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku (využitie práva podať riadny opravný prostriedok) a preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nemohol zaoberať ani dovolacími námietkami, týkajúcimi sa uvedených dvoch výrokov.

Keďže v posudzovanom prípade bolo dovolanie podané neoprávnenou osobou, dovolací súd ho na neverejnom zasadnutí, bez meritórneho preskúmania veci, podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.